І чужому научайтесь, Свого не цурайтесь... — Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXIX. Ч. 144. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 9-го СЕРПНЯ 1972 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, AUGUST 9, 1972 No. 144. VOL. LXXIX.

КОРОТКІ ВІСТКИ

Вівторок, 8-го серпня 1972 р.

У ВАШИНГТОНІ ВЖЕ ВИГОТОВЛЯЮТЬ ДОКЛАДНІ ПЛЯНИ, як краще прийняти, зустріти й допомогти американським військово - полоненим, коли вони почнуть повертатись до ЗСА із Північного В'єтнаму. Припускають, що в Північному В'єтнамі перебувають біля півтори тисячі полонених американських вояків і старшин, деякі вже по 8 років. Створюються тепер лікарські групи для обслуги тих поворотців; їх буде повідомлено про підвищення на службі, про те, скільки грошей для них відклали в банках і т. д., а кравці за державний рахунок шитимуть їм відповідні одяги. Справа повернення полонених додому є однією з найголовніших у теперішніх переговорах між ЗСА і Північним В'єтнамом у Парижі. На Гаваях скоро відбудеться нарада, як найкраще зустріти колишніх військовополонених, щоб вони були щасливими, повернувшись додому.

НА 96-МУ РОЦІ ЖИТТЯ ПОМЕР ВІЛЬЯМ ГРЕНТ — засновник великих універсальних крамниць під назвою „Грент", що є в більшості американських міст. 64 роки тому В. Грент, який покинув шкільну науку й заснував першу 25-центову департаментову крамницю „Грент" у Линн, Масс., був невідомою молодою людиною, але потім завдяки своїм здібностям та реалізації ідеї про департаментові крамниці — став мультимільйонером. Похований у Грінвічі, Конн.

ПІСЛЯ ДВОХ РОКІВ ДОСЛІДЖЕНЬ КОМІСІЯ КНАППА виявила велику корупцію серед поліції в Ню Йорку, що стосується не тільки звичайних поліцаїв, а й старшин. Комісія Кнаппа порекомендувала губернаторові Ню Йоркського стейту Нелсонові Рокефеллерові, щоб він призначив окремого суддю для дальшого дослідження тієї корупції, в яку замішані поліція, деякі судді, адвокати й ін. особи в Ню Йорку.

КОМПАНІЯ ФОРДА ЗАКІНЧИЛА ПІСЛЯ 3-Х РР. праці будову нового панцерного авта для президента Ричарда Ніксона. Воно важить майже 5 тонн. Стіни того авта покриті панцером, а вікна з такого шкла, що його не можуть пробити кулі. Шини - опони також зроблені з маси, якій куля не може пошкодити.

АМЕРИКАНСЬКИЙ ПАТЕНТ ОДЕРЖАЛИ три совєтських винахідники - інженери на сконструйований ними прокатний станок для труб, що їх застосовують в атомових реакторах. За два такі станки ЗСА вже заплатили по 100 000 долярів, а тепер ЗСА купили патент. Станок винайшов інж. В. Вердеревський з двома іншими науковцями.

ПРЕЗИДЕНТ АФРИКАНСЬКОЇ КРАЇНИ УҐАНДА ІДІ АМІН подав до відома, що, згідно з рішенням його уряду, усі особи азійського походження мають виїхати найдалі до 3-ох місяців із Уґанди. Розпорядження уґандського уряду стосується яких 80 000 азіятів, які живуть в Уґанді і половина із яких має британське громадянство. Справою виїзду азіятів з Уґанди має зайнятися британський амбасадор або британський високий комісар в Уґанді.

ПОБЛИЗУ ТРІЄСТУ розірвалося над трансальпійським нафтопроводом внаслідок вибуху п'ять велетенських резервуарів із нафтою. У трьох із них згоріло понад 65 000 тонн нафти. Поліція здогадується, що це був саботаж. Нафтопровід постачає нафту із Середземного моря до Австрії і Західньої Німеччини. Власниками нафтопроводу є европейські й американські нафтові компанії. З Бейруту повідомляють, що спричинення цих саботажів приписує собі терористична Палестинська Організація Чорного Вересня і що цей саботаж був запляновий як удар проти „сіоністичних й імперіялістичних інтересів ворожих палестинському народові".

ГРЕЦЬКИЙ УРЯД ЗАПЕРЕЧИВ офіційне повідомлення із ЗСА, що Греція із розташованими в ній американськими базами є аванпостом Америки для охорони Ізраїлю. Водночас із цим уряд Греції підтвердив свою прихильність до арабів, яка виключає будь-яку посередню чи безпосередню участь Греції в акціях проти арабського світу.

З КАЇРО ПОВІДОМЛЯЮТЬ, що виведення понад 20 000 совєтських військових дорадників, пільотів й обслуги ракет уже майже закінчене. Підтвердила цей факт московська „Правда". Єгипетські газети про це досі мовчали, але ж — після повідомлення „Правди" — широко розписалися про розміри цього виведення. В дипломатичних колах, в Єгипті оцінюють, що з-поміж виведених 20 тисяч совєтського персоналу 12 тисяч належали до реґулярних совєтських летунських і ракетних з'єднань, шість тисяч були військовими дорадниками при єгипетських мілітарних частинах, а дві тисячі були здебільшого висококваліфікованими спеціялістами до окремих завдань. Більшість літаків і ракет, які були під виключною совєтською контролею, вивезено до Совєтського Союзу.

В РУМУНІЇ започатковано виховання „нової людини". Про зв'язані із цим завдання говорив під час партійної конференції наприкінці минулого тижня румунський президент Ніколає Чаушеску, закликаючи до творення „нової соціялістичної людини", яка „могла б вести вільне і щасливе життя в достатках". Пов'язана заповіджена Чаушеску програма із започаткованою в Румунії ідеологічною чисткою.

ДЖЕТОВІ ЛІТАКИ МОРСЬКОЇ ФЛЬОТИ ЗСА збомбардували великий центр направи вантажних авт і будівельного знаряддя поблизу Ганою в Північному В'єтнамі. Водночас із цим пожвавилася діяльність американських бомбардувальників типу Б-52.

Деякі втрати від повені можна відтягати від оподаткування

Вашингтон. — Дослідний Інститут Америки інформує в своєму бюлетені з 31 липня, що деякі пошкодження підприємств і приватних домів від останньої повені, що її викликав в поодиноких районах, головно в Пенсильвенії, гураган Аґнес з кінцем червня, можна відтягати від оподаткування. Підприємства можуть відтягати від оподаткування тільки фізичні втрати, а не — наприклад — втрати, що вони їх понесли від сподіваних прибутків. Домовласники можуть відтягати від оподаткування повну ринкову вартість зруйнованого повінню дому чи повну суму шкоди, менше 100 долярів. Ці шкоди можна відтягати від податків за 1971 чи 1972-ий рік і в цій справі найліпше дістати точні інформації від податкового дорадника чи від податкового уряду.

През. Ніксон підтримує запропонований в Сенаті компроміс щодо договорів в справі обмеження наступальної зброї

Вашингтон. — Білий Дім заявився прилюдно за підтримкою запропонованого в Сенаті компромісу в справі порозуміння між З'єднаними Стейтами Америки та Совєтським Союзом щодо обмеження продукції деяких родів наступальних ракет. Цей компроміс був запропонований демократичним сенатором Генрі Джексоном з Вашингтону і він встановляв вимогу, що кожен майбутній договір про контролю наступальної зброї мав би бути базований на принципі рівности сил між обома заінтересованими сторонами. Водночас із цим сен. Джексон відкликав вимогу, висловлену у своїй попередній резолюції, щоб ЗСА уневажнили підписаний ними договір із Совєтським Союзом навіть перед закінчення п'ятирічного реченця його тривання, якщо Совєтський Союз започаткував би якісь заходи, які б загрожували оборонним збройним силам ЗСА, навіть і в тому випадку, коли б такі заходи були дозволені постановами підписаного договору. У зміненій резолюції, що її запропонував сен. Джексон, він підтримує становище Уряду ЗСА, що якщо до упливу реченця підписаного в Москві тимчасового договору про обмеження наступальної зброї, тобто до 1977 року, не буде підписаний новий договір, то це буде вистачальним приводом для того, щоб ЗСА скасували включену в договір постанову, яка стосується контролі над продукцією оборонних далекосяжних ракет. У проголошеній Білим Домом заяві висловлено погодженість уряду през. Ніксона із модифікованою резолюцією сен. Джексона. Договір в справі обмеження наступальної зброї і включена в нього тимчасова постанова були підписані під час відвідин през. Ніксона у Москві в травні цього року.

Сенат відкинув два законопроєкти про обмеження продажу і посідання зброї

Вашингтон. — В понеділок 7 серпня Сенат ЗСА відкинув великою більшістю голосів два законопроєкти, запропоновані з метою обмеження продажу і посідання усіх родів зброї, включно з пістолями, мисливськими рушницями і крісами. Перший із цих законопроєктів був запропонований сенатором Едвардом М. Кеннеді з Массачусетс і в ньому була включена вимога обов'язкової реєстрації усіх родів вогнепальної зброї і видавання дозволів на посідання усім власникам зброї. Запропонований сенатором Кеннеді законопроєкт був відкинутий Сенатом 78 голосами проти 11. Так же само був відкинутий Сенатом, 83 голосами проти 7, запропонований демократичним сенатором Філіппом А. Гартом з Мичиґену законопроєкт про заборону посідання ручної зброї, тобто револьверів, для усіх приватних осіб на протяг одного року. Були відкинуті ці законопроєкти під тиском спортових кіл. Проти обмеження продажу і посідання зброї голосував навіть такий ліберальний сенатор, як Джордж МекҐоверн, демократичний номінат на Президента. В урядових колах у Вашингтоні сподіваються, що Сенат схвалить незабаром окремий закон про обмеження продажу і посідання ручної зброї спеціяльного типу, зокрема ж 0.22-калібрової пістолі, вживаної часто в атентатах, як наприклад на сен. Роберта Кеннеді в 1968 році та 0.38-калібрової, що з неї стріляв Артур Бремер на губернатора Воллеса 15 травня ц.р.

Досліди виявили, що в ЗСА стало чистіше повітря, брудніша вода

Вашингтон. — У своєму третьому щорічному звіті Рада в справах чистоти оточення повідомила, що завдяки різним заходам у ЗСА стало трохи чистіше повітря, але одночасно помітне все більше забруднення вод. Цей звіт був переданий для інформації президентові Р. Ніксонові, але в ньому не вистачає трьох розділів. Згідно з повідомленням одного із членів Ради, Білий Дім і Бюджетове бюро попрохали Раду, щоб вона до закінчення цьогорічних президентських виборів не оприлюднювала відомостей про енерґію, відновлення та забруднення вод у долині ріки Делавер. Білий Дім мав би висловити острах, що оприлюднення даних у виборчому році могло б викликати контроверсії, і що ті дані вимагають дальшого вивчення. Рада в своєму рапорті повідомила, що якість повітря над усією країною частково покращала в 1969-70 році завдяки різним заходам — у повітрі значно зменшилася кількість отруйних частинок та елементів. Але немає зміни на краще відносно чистоти вод, особливо ж у містах і там, де розвинена промисловість. Рада остерігає, що й надалі вся водна система ЗСА перебуватиме під загрозою ще більшого забруднення, головно через брудну воду із фарм та з місця будівельних робіт, чого раніше практично не врахували. Керує тричленною Радою в справах чистоти оточення Рассел Е. Трейн.

В Ню Йорку згадають 25-річчя виселення Лемківщини

Ню Йорк. — Місцевий Відділ Організації Оборони Лемківщини інформує, що в неділю, 1-го жовтня ц. р. тут будуть відзначені трагічні роковини виселення лемків з їх прадідівських земель, які вже в ранні, княжі часи належали до великої Київської держави. Виселення відбувалося — часто при уживанні найжорстокіших засобів насилля — у дві сторони на Схід і Захід. В Польщі живе ще досі понад 300,000 лемківських виселенців, в умовах дальшого терору, внаслідок непромининаючого польського шовінізму. Відзначення цього ґеноцидного виселення відбудеться в залі св. Юра при Сьомій вулиці, о 5-ій годині по полудні. В програмі цієї лемківської академії буде промова проф. д-ра Григора Лужницького, виступи солістів Лева Рейнаровича і Ганни Шерей, хор „Жайворонки" під орудою інж. Романа Степаняка, виступ бандуриста проф. Романа Левицького, розповідь про виселювання лемків Андрія Миця та рецитація лемківської поезії. Підготовлювана академія є одним із засобів оборони Лемківщини, якій присвячена вся праця Організації Оборони Лемківщини. ООЛ сподіється, що велика українська громада Ню Йорку і його метрополії візьме участь в цій академії й цим засвідчить своє зрозуміння для трагедії Лемківщини й заходів для повороту лемків на свою землю і в свої гори.

Москва лає Китай за границю в атласі

Москва. — Орган совєтського уряду „Ізвєстія" виступив 7-го серпня з новою сильною атакою проти червоного Китаю, цим разом за кордони в новому китайському атласі. „Ізвєстія" обвинувачують Китай, що в тому атласі є „безглузді вимоги" до 600,000 квадратових миль совєтської території. Совєтське становище в цій справі не є нове, але виступ урядової газети в дипломатичних колах вважають за попередження нового совєтсько-китайського конфлікту за територію, за яку в 1969-му році прийшло до совєтсько-китайського зудару на річці Узурі. Після того відбувалися совєтсько-китайські переговори і в березні ц. р. генеральний секретар совєтської компартії Леонід Брежнєв заявив, що Совєтський Союз робить нові зусилля для мирного полагодження конфлікту з Китаєм за цю територію. Теперішній виступ „Ізвєстій" є першим від того часу. Згідно з твердженням „Ізвєстій" в новому китайському атласі світу зараховано до китайської території Монголію, більшість Казахстану та частини Туркменії, Узбекістану і Сибіру на північ від річки Узурі до пацифіку. „Ізвєстія" твердять, що ці території історично належать до Совєтського Союзу і на них живе „совєтський нарід", а претенсії до тих земель в китайському атласі — в опінії „Ізвєстій" — „фабрикують територіяльну проблему, яка комплікує відносини між двома сусідами". Цей виступ „Ізвєстій" вважається в дипломатичних колах за ознаку того, що в Москві втратили надію на мирне полагодження територіяльного конфлікту з Китаєм.

Японський прем'єр заповідає на вересень відвідини в Пекіні

Токіо. — Японський прем'єр Какуеї Танака заповів, що вже в наступному місяці вересні він відвідає червоний Китай з виразною метою встановлення нормальних взаємин між цими двома країнами. Згідно з повідомленнями японської преси, прем'єр Танака вибирається до Пекіну в днях від 20 до 25-го вересня, якщо на ці відвідини він матимме згоду урядової ліберально - демократичної партії. Відповідаючи на запити кореспондентів про взаємини Японії з націоналістичних китайським урядом на Формозі, прем'єр Танака заявив, що жадна країна не продовжувала взаємин з Формозою після нав'язання дипломатичних відносин з Пекіном і так само поступить Японія.

Індія започаткувала протиголодові заходи

Ню Делі. — Дуже довга спека в 13 із усіх 21 стейту в Індії викликала загрозу голоду, і тому уряд у Ню Делі вже почав плянувати запобіжні заходи, щоб уникнути голоду серед населення загрожених стейтів. Газети повідомляють про дуже важку посуху у великому районі від Західньої Бенґалії до Магарастри, а опозиція почала обвинувачувати уряд в тому, що він не готується вчасно допомогти населенню. З урядового боку, однак, вважають, що становище ще не занадто загрозливе, бо ще не проминув той період, коли над країною звичайно випадає дуже багато дощів. Можливо, що йдеться тільки про припізнення дощового періоду, але в деяких стейтах від посухи вже розпочалися пошесті та є деякі познаки голоду. Якщо в швидкому часі не пройдуть дощі „монсуни", то буде загроза, що пропаде увесь урожай зернових культур, який у минулому році становив рекордово велику цифру в 109 мільйонів тони. У одному з посушливих районів несподівано випав густий дощ, але більшість посушливих місцевостей даремно його щодня очікують. Подекуди почала від спеки й безводдя гинути худоба. Міністер обезпечення харчами А. Шінд повідомив, що він дав розпорядження виділити для потерпілих районів харчів вартістю в 130 мільйонів долярів. Щоб поборювати зростаючі на харчі ціни, уряд дав розпорядження продати на ринку 10 мільйонів тонн пшениці.

Західня Німеччина не видала політичних втікачів із ЧССР

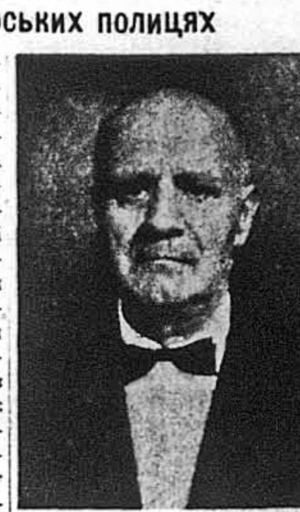
Бонн. — Уряд Німецької Федеративної Республіки відмовився виконати настирливі вимоги з Праги про видачу до Чехо-Словаччини двох політичних втікачів — Долежала і Лерха, які 18-го квітня 1972 р. захопили силою чеський літак і примусили пілота летіти до Західньої Німеччини, щоб вирватись на волю. Літак мав летіти з Праги до Маріянске-Лазні, але приземлився тоді в Нюренберзі. Під час сутички в повітрі між втікачами й командою був поранений у руку один із пілотів. Як літак, так і всіх інших пасажирів було повернено до Чехо-Словаччини, крім згаданих втікачів. Суд у Нюрнберзі взяв до уваги причини втечі підсудних, і тому вони засуджені лише на 7 років в'язниці, з можливим скорішим звільненням за добру поведінку.

Комуністична преса як в ЧССР, так і в СССР з 2-го серпня назвала обох політичних втікачів із ЧССР „повітряними піратами", але американських повітряних піратів, які забрали один мільйон долярів викупу й змусили літак під загрозою зброї летіти да Алжиру, називає просто „втікачами".

Українці сконструювали надзвичайний прилад для вимірювання далеких температур

Київ. — Силу вогню, чи температуру сірника, запаленого на віддалі в 10 000 кілометрів, можна легко виміряти тепер з допомогою приладу, створеного групою науковців Харківського фізико-технічного інституту Академії Наук УССР. Нововинайдений і успішно випробуваний пристрій названо „Балометром". Його дія полягає у відзначуваннях мінімальних змін в температурі оточення, або на далеких віддалях. Для того, щоб досягнути понадпрохідности чутливих елементів, усередині балометра штучно витворюють „космічний холод" — температура в той момент внутрі приладу досягає за Цельсієм мінус 270 ступенів. Новий пристрій буде використовуватися в різних ділянках науки й техніки, включно з астрономією, для розшуків підземних „теплових резервуарів" тощо. Поточна преса не подала прізвищ винахідників.

Монографія д-ра Л. Луцева „Василь Стефаник — співець української землі" уже на книгарських полицях

Д-р Лука Луців

Джерзі Сити. — Увесь надрукований у друкарні „Свободи" тираж виданої її ж видавництвом великої монографії д-ра Луки Луцева „Василь Стефаник — співець української землі" одержано вже із переплетні і передано у книгарняну продаж та розсилається усім тим, що замовили цю найбільшу працю про Василя Стефаника із цих опублікованих досі і на еміграції і в Україні. Книжка нараховує 488 сторінок, із додатком вісім сторінок ілюстрацій, оправлена у тверду полотняну обкладинку із золотим мистецьким надписом, що його запроєктував мистець Богдан Титла. У своїй ґрунтовній монографії д-р Лука Луців подає оцінку творів Василя Стефаника на основі і на тлі життєпису письменника, не включаючи ніяких творів, що могли колись не подобатися тим чи іншим політичним угрупуванням і що їх сьогодні совєтський режим в Україні намагається промовчувати, а то й виключати з творчости Василя Стефаника. При розгляді біографії і творчости Василя Стефаника д-р Лука Луців спростовує перекручення і неправдиві твердження підсовєтських літературознавців і їх висновки щодо такого чи іншого спрямування творів Василя Стефаника. Окремі розділи монографії присвячені ролі жінки в творах В. Стефаника, як також його листам, багато із яких є важливою частиною його творчости. Більше уваги присвятив д-р Л. Луців

(Закінчення на стор. 3-ій)

На Союзівці почалися курси українознавства з участю 22 студентів

Союзівка, Кергонксон. — У понеділок, 7-го серпня, тут почалися цьогорічні курси українознавства з участю 22 студентів, 10 дівчат і 12 хлопців у віці від 15 до 20 років. Директором курсів також у цьому році є проф. Василь Стецюк із Сітон Гол університету і на курсах, разом з ним, навчають ще проф. Іван Близнак та Оксана Боцун, обидвоє учителі в Академії св. Юра в Ню Йорку. Слава Ґеруляк навчає мистецтва, включно з практичним. Відкриття курсу попереджено відправою Богослуження. Відкрив курс професор д-р В. Стецюк, вітаючи студентів та з'ясовуючи завдання і програму курсу. Від УНСоюзу вітав курсантів і викладачів головний предсідник Йосип Лисогір. Управитель Союзівки Володимир Квас познайомив курсантів з зобов'язуючими їх правилами побуту і поведінки на оселі. Слово сказав також проф. Іван Близнак. Курси відбуваються у віллі „Львів" та триватимуть до 31-го серпня.

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

ПОСВЯЧЕННЯ НОВОГО МАСТКУ УПЦЕРКВИ В БАВНД БРУКУ

В неділю, 24 вересня відбудеться урочисте посвячення новопридбаної землі, що лежить межа в межу з Осередком УПЦеркви в Бавнд Бруку. Програма урочистости передбачує соборну архиєрейську Службу Божу, яку очолять Владики Митрополит Мстислав, Архиєпископ Марко і Єпископ Константин. Після Св. Літургії в Церкві - Пам'ятнику відбудеться процесія на терен нового мастку, де буде довершене посвячення постійного польового вівтаря. Церковну урочистість закінчить відправа Молебня Подяки. Після молебня Владика Мстислав відкриє постійну мистецьку ґалерію, що буде приміщена в головному будинку нового мастку.

6-ИЙ КОНҐРЕС УКРАЇНЦІВ-КАТОЛИКІВ КАНАДИ

Торонто. — Шостий з черги Конґрес українців-католиків Канади Торонтонської Єпархії відбудеться цього року 3-5 листопада в Кінг Едвард готелі в Торонті. У Конґресі візьмуть участь представники Б-ва Українців Католиків, БУК, Ліги Українських Католицьких Жінок, ЛУКЖ, та Українського Католицького Юнацтва, УКЮ. Конґрес відбудеться з участю Владики Ісповідника Василя Величковського, і буде присвячений 80-літтю Первоієрарха УКЦеркви Верховного Архиєпископа Кардинала Йосифа та 375-літтю Берестейської Унії. На Конґресі буде також відмічено 25-ліття Централі Українців-католиків Торонтонської Єпархії та розглянено поточні проблеми.

20-ЛІТТЯ „ГОДИНИ УКРАЇНСЬКИХ МЕЛОДІЙ"

Ґлен Спей. — На оселі „Верховина" відбулося в неділю 6-го серпня відзначування 20-ліття існування першої української телевізійно-радієвої програми під назвою „Години українських мелодій". Програму започаткував у 1952 році й провадить далі п. Роман Маринович. На програму святкування річниці мали за пляном складатися: Богослуження в українських церквах у Ґлен Спей вранці, святкова радіопередача о годині 12.30 із радіовисильні WDEC з Порт Джервіс, Н. Й., а пополудні — бенкет і увечорі концерт на оселі „Верховина".

АННА ЧОРНОДОЛЬСЬКА НА КАНАДІЙСЬКІЙ ТЕЛЕВІЗІЇ

Галіфакс, Нова Шкотія, Канада. — На найбільш висуненому в океані на схід канадійському великому півострові Нова Шкотія сотні тисяч телевізійних глядачів мали нагоду побачити й почути молоду українську оперову солістку, сопрано Анну Чорнодольську в неділю 6-го серпня ц. р. Телевізійна станція СБГТ, програми якої показують у таких містах, як Галіфакс, Ярмут, Шелбурн, Ліверпул, передала її півгодинний концерт о 5:30 вечора, в супроводі піяніста Луїза-Філіппа Пелетьє. У програмі були твори Равеля, Пуленса і Дебюссі. У щоденнику „Кронікл - Геральд" з понеділка 31 липня, в додатку „TV-Екран" було зазначено, що Анна Чорнодольська — з Монтреалю, і що вона здобула першу нагороду СВС з 1972 року, як співачка-сопрано, на Фестивалі Талантів Канади.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issue combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $24.00, на пів року — $12.50, на 3 місяці — $6.50. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Поразка Москви в ЧСР

Не зважаючи на окупацію Чехо - Словаччини збройними силами Совєтського Союзу і держав Варшавського пакту в серпні 1968 року, на встановлення Москвою слухняного їй режиму Ґустава Гусака і на всю здійснювану цим режимом пацифікацію протирежимних настроїв і „нормалізацію" усього життя, Москва із своїми намаганнями й із своєю „доктриною Брежнєва", зазнала в ЧСР однієї із найдошкульніших поразок в історії півсторіччя існування Совєтського Союзу.

Своєю брутальною реакцією на чехословацьку спробу відродити в період Празької весни справжній соціялізм із людяним обличчям і зліквідувати криваву й жорстоку спадщину накинутого Чехо - Словаччині сталінізму, Москва поставила проти себе обидва — і чеський і словацький — народи. Одні з найзавзятіших і найбільш засліплених русофілів і совєтофілів — чехи і словаки стали протягом кількох днів найзапеклішими ворогами не тільки Росії й Совєтського Союзу, але і й усього російського і совєтського. Росіяни і совєтчики є сьогодні найбільш зненавидженими людьми в очах громадян Чехо - Словаччини, об'єктом зневаг, кпин і насміху. Заховуючи не раз глибоко в думках своє вороже ставлення до СССР і його ж режиму у Чехо - Словаччині, чехи і словаки не минають ніякої нагоди, щоб прирівняти совєтську окупацію до гітлерівської й очолювану та вишколювану московськими каґебістами місцеву поліцію до гітлерівських есесів і ґестапівців. Кожну невдачу совєтчиків чи то політичну, чи культурну чи й навіть спортову вони сприймають з тріюмфом, як перемогу над ненависним ворогом.

Ненависть чехів і словаків до Москви й Совєтського Союзу сьогодні така ж глибока й непримиренна, як була вона до гітлерівських окупантів Чехо - Словаччини в 1939-1944 роках. Назовні ця ненависть, як і тоді ж, прихована за маскою байдужости чи спокою, але ж вона чекає тільки відповідної хвилини, щоб вибухнути справжнім вулканом, як це вже було, наприклад, на Угорщині 1956 року.

В цьому найбільша поразка Москви в Чехо - Словаччині. Її не направити вже нічим: ні „нормалізацією" ні пропаґандою, ні навіть сповидним добробутом. Чехи і словаки вже усвідомили, хто їх ворог і проти кого їм в першій мірі треба боротися. Відповідно до цього вони трактують і своїх зрадників і вислужників Москві.

Жертва політики

Томас Франсіс Іґелтон, 42-літній сенатор з Мізурі, виявив подивугідний назверхній спокій і навіть гумор, переживши напевно найбільше в його житті потрясення. Він став несподівано жертвою політичних відносин, настроїв і атмосфери. Був генеральним прокуратором у стейті Мізурі, віце - губернатором того стейту, став сенатором. Як людину розмірно молоду, метку, гарного вигляду, католика й приятеля робітничих спілок, демократичний кандидат на президента сенатор Джордж МекҐоверн був запропонував йому стати кандидатом на віце - президента. Він погодився і пережив величний для нього момент овації, яку вчинила МекҐовернові і йому багатотисячна конвенція. Він не думав тоді про свої нервові заламання, що їх переживав тому 10, 8 і 6 років, видужавши і будучи в повноті фізичних і духових сил.

Але члени його штабу дізналися, що один пресовий концерн плянує виступити з ревеляціями про ті колишні періоди психічної депресії Іґелтона. Тоді він сам, у приявності Джорджа МекҐоверна, оповів історію тих своїх занедужань. Джордж МекҐоверн заявив йому публічно свою повну солідарність і після того ще кількакратно повторив, що має до нього „1.000-відсоткове довір'я". Але у пресі і в партії почалися палкі суперечки, чи Іґелтон повинен залишитись кандидатом на віце - президента чи повинен зректися, — чи його кандидатура буде атутом, чи завадою у виборчій кампанії. І Джордж МекҐоверн „попросив" його, щоб він зрікся, що він, Томас Іґелтон, очевидно, зробив . . .

Була людина поза своїм стейтом мало кому відома, займала поважне і почесне становище члена Сенату, жила щасливо в гурті родини і приятелів. Впродовж двох тижнів піднесли його до висот і зараз потім скинули вділ. Розголосили по всьому світу його колишні давно призабуті недуги. Навіть сильна людина могла б від таких переживань заламатись. Він напевно не затаїв був перед МекҐоверном своєї давньої недуги свідомо і зумисне. Він перейшов до історії Америки, як перший кандидат на віце - президента, який зрікся ще перед виборами. Але поминаючи президентські вибори і питання „хто винуватий" — залишається сутолюдський момент, який диктує без уваги на партійно - політичні погляди симпатизувати в цій історії з Томасом Іґелтоном, як людиною.

СПАДЩИНА КОЛОНІЯЛІЗМУ

Париж. — Навесні 1973 р. відбудуться вибори до парляменту французької „П'ятої" Республіки. Але вже тепер іде підготовна робота політичних партій до виборів. Є чимало політичних організацій, що виставлять своїх кандидатів до парляменту, знайдуться також політики - індивідуалісти, котрі виступлять на виборах як „незалежні" в околицях, де переважає сільське господарство. Поряд з офіційною, Москві прихильною компартією, хочуть взяти участь у виборах комуністи китайського напряму („маоїсти") і троцькісти. Але головний бій відбудеться між урядовою тепер партією Республіканського Об'єднання, себто — „ґоллістами" — та недавно створеним союзом компартії з соціялістами. Таким чином, французький громадянин має вибирати між двома крайностями, або кандидатів партії покійного де Ґолля, або осіб із „лівого бльоку", де і числом і організаційним апаратом мають перевагу комуністи.

А де ж ділися центрові партії, що в минулому дали визначних політиків, як голова парляменту Едуард Ерріо (радикал - соціялістична партія) або партія християнських демократів (бувший прем'єр Бідо, Роберт Шуман) і т. д.? Ці партії „розтопилися", як масло на сонці, і велике число членів цих центрових партій перемандрувала до табору ґоллістів. Деякі з них зробили за влади де Ґолля і після його смерти велику кар'єру. Наприклад, недавній прем'єр Шабан Дельмас був свого часу видатним радикал - соціялістом. Але — „все йде, все минає".

Коли спитаєте того чи іншого ґолліста, яка програма цієї партії, то одержите неоднакову відповідь. Тому з цій партії йде дискусія про те, хто з провідників є „справжній ґолліст", а хто тільки поплентач - кар'єрист. Навіть п р е з идента Помпіду його противники в партії називають неповноцінним „ґоллістом", бо де Ґолль, коли зрікся уряду президента 1969 року, перестав знатися з Помпіду. Є в цій партії „ґоллісти першого призову", що приєдналися до визвольного комітету де Ґолля в Лондоні уже в червні 1940 р., коли Франція капітулювала перед військом Гітлера. Ця група вважає себе за дійсних наслідників де Ґолля, а до тих, що пристали до партії після поразки Німеччини, „старі ґоллісти" ставляться з недовір'ям. З огляду на різноманітний склад членства ґоллістів, цю партію називають противники „конґломератом людей протилежних поглядів". Тоді питання: як така „збиранина" могла прийти до влади і удержати владу теж після смерти де Ґолля?

І тут треба вияснити причину перемоги де Ґолля, що сталася 1958 року. Тоді шаліла в Альжирі війна: французьке військо пробувало репресіями задушити визвольний рух арабів. Альжирці створили свій уряд, що знаходився в сусідньому Тунісі, і мали моральну й матеріяльну допомогу з арабських країн і в цілому світі. Теж Вашингтон допомагав визвольній боротьбі альжирців.

В Парижі діяв коаліційний уряд з участю християнських демократів, радикал-соціялістів та соціялістів. Не було в уряді виробленої лінії щодо Альжиру. Загально переважало у Франції бажання удержати Альжир під французьким пануванням, бо в Альжирі жило більше мільйона французьких колоністів. „Французький Альжир" — це був популярний клич у Франції, і самі комуністи, відомі „борці проти колоніялізму", надіялися, що Альжир залишиться французькою колонією. Коли в Паризькому уряді плянували якось дійти до згоди з альжирськими патріотами, визнати Альжир як незалежну державу, то серед ґоллістів почався крик: мовляв, уряд хоче „запродати Альжир". Особливо були проти всяких переговорів з альжирськими повстанцями командири французької армії в Альжирі. Мавши відомості, що уряд шукає згоди з альжирськими патріотами, деякі генерали плянували послати в Париж парашутистів, зробити переворот і поставити на чолі влади де Ґолля. Вони мали від де Ґолля обіцянку, що він не дасть незалежности альжирцям.

Щоб уникнути громадської війни, паризький уряд погодився передати владу де Ґоллеві в травні 1958 р. Де Ґолль створив нову конституцію держави, що дала широкі права президентові. В виборах 1959 р. ґоллісти здобули більшість у парляменті.

Де Ґолль рішився приступити до переговорів з альжирським урядом і визнав незалежним Альжир 1962 року. У війську командири зненавиділи де Ґолля за „віроломство", але події показали, що ліквідація колоніялізму була на користь Франції. Однак нерішучість центрових партій в ліквідації колоніялізму пошкодила впливам цих партій у народі. Особливо закидали їм комуністи те, що партії уряду 1958 р. самі покликали де Ґолля до влади і допомогли ґоллістам опанувати державний апарат. Комуністи у Франції стали в опозицію „оборонців демократії" проти ґоллістів.

Де Ґолль, мавши в руках державне радіо і телевізію обмежив години виступів для політиків із інших партій. Тому дійшло до такої дивовижі, що противники уряду ґоллістів критикують його політику при допомозі радіо і телевізії із сусіднього Люксембурґу..

Розбиття центрових партій у Франції створило небезпечну ситуацію. На нових виборах до парляменту громадянин Франції має можливість голосувати за ґоллістів, хоч, може, з політикою цієї партії і не згоджується, або за бльок соціялістів з комуністами, в якому перевагу мають комуністи. В програмі цього бльоку комуністи визнають демократичні права для всіх громадян, але вони боялися протестувати проти засудів режимом Гусака чеських комуністів, котрі обороняли демократичні вольності. Французька компартія показала свій „демократизм" теж тим, що не допускає продажу газети комуністів-троцькістів, яка друкується в Парижі: „Пролетарська Боротьба".

Франція має великі вигоди від Европейського Спільного Ринку, але уряд з участю комуністів вимагав би виходу Франції із цієї організації. Це тільки деякі небезпеки політичної поляризації у Франції, бо політика уряду ґоллістів викликає гостру критику в суспільстві. Наприклад, витрати грошей на атомові бомби робляться для престижу, „для слави", бо своїми силами, без допомоги Америки Франція не могла б устояти в війні проти Москви.

Viator

К. Крупський

„НОВІ ЦАРІ — РОСІЯ ЗА СТАЛІНСЬКИХ СПАДКОЄМЦІВ"

(1)

Так називається нова книжка про Совєтський Союз, опублікована в квітні 1972 р. видавництвом Даблдей енд Компані, Інк. в Ню Йорку. Автором книжки є Джон Дорнберґ, який був акредитованим кореспондентом в Москві від американського журналу „Ньюзвік". Після не цілих трьох років Дорнберґа видалили в жовтні 1970 р. з Совєтського Союзу як „небажану особу", що мало тоді досить широкий відгомін в західній пресі.

В 117-ім числі „Свободи" з 22-го червня ц. р. підписаний подав дещо про названу книжку в американській пресі. Стаття в „Свободі" п. н. „Про нових царів" була закінчена думкою, що з книжкою Дорнберґа варто познайомитись. Перечитавши її, уважаємо, що ця дуже цінна книжка заслуговує на обширніше обговорення.

Коротко про Джона Дорнберґа: Народжений у Німеччині, він втік від гітлерівського переслідування до Америки, де студіював на Денверському університеті. В часі другої світової війни служив в американському війську і після закінчення війни залишився в Німеччині в столиці Бонні, як американський к о р е спондент. Ставши головним кореспондентом журналу „Ньюзвік" на Східню Евраპу, був висланий до Москви, звідки в жовтні 1970 р. його викинули. Тепер Дорнберґ з дружиною живе в баварській столиці Мюнхені. Він є автором двох інших книжок про Німеччину, а саме: „Інша Німеччина" та „Схізофренічна Німеччина".

Бувши американським кореспондентом у Москві, Дорднберґ писав статті про Совєтський Союз. Хто читав статтю Дорнберґа в журналі „Ньюзвік" з 12-го січня 1970 р. про народи Совєтського Союзу, той легко зрозуміє, чому совєтський уряд вигнав Дорнберґа як небажану особу. Та ще більше ясним стає вигнання Дорнберґа, коли читаємо його книжку „Нові царі", на 470 сторінках якої описане життя совєтського громадянина та економічні умови і соціополітичні форми, в яких той громадянин мусить жити.

Посідаючи в и т ончений спостерігальний змисел, автор не міг захопитись нічим, що випродуковане в Москві. Перший раз, всівши на аеродромі у Відні до совєтського літака, його спостереження були відмінні від спостережень тих кореспондентів і відвідувачів, що їдуть і повертаються з Совєтського Союзу, не бачивши і не пізнавши його як слід. Дорнберґ у Совєтському Союзі на кожному кроці зумів відрізняти „потьомкінські села" (про які він між іншим в книжці згадує) від совєтської дійсности.

За приблизно три роки в Совєтському Союзі автор побував у багатьох містах совєтських „республік", бачив совєтські виробництва, говорив з промисловими робітниками і колгоспниками та поробив вірні обсервації з життя народів совєтської імперії, яким присвятив у своїй книжці чимало місця.

В третій частині книжки у розділі п. н. „Кип'ячий казан перетоплювання" („Ди Симмерінґ Мелтінґ Пат") автор, почавши від українців, пише про поневолені народи. До кожного розділу книжки як мотто автор подає афоризм відомих людей. Так і до цього розділу про „мелтінґ пат" він подав аж чотири афоризми. Перший Карла Маркса з 1867 р. про те, що хоч тактика і маневрування Москви за опанування світом є змінливими, проте напрямна її політики в цьому є сталою.

Другий і вповні суперечний афоризмові Маркса подав Дорнберґ вислів сучасного совєтського письменника Андрея Амальріка, автора книжки „Чи проіснує Совєтський Союз до 1984 р.?" Амальрік каже, що совєтська імперія знаходиться тепер в останній декаді свого існування, бо як прийняття християнства тільки відклало на деякий час упадок римської імперії, так прийняття марксистської доктрини не врятує, тільки відсуне розвал совєтської імперії.

Другий і четвертий афоризми також суперечать собі. Слова Леоніда Брежнєва з 1967 р., в якому він порівняв „єдність" багатонаціонального Совєтського Союзу до діяманту, який хоч сіяє багатством кольорів, то проте творить сильну єдність, суперечить поглядові Збіґнєва Бжезінського, професора Колюмбійського університету, з 1968 р., який сказав, що в найближчих десятиліттях національностева проблема Совєтського Союзу стане багато пекучішою від расової проблеми в ЗСА.

Дорнберґ коротко накреслив історію України, почав-

(Закінчення на стор. 3-ій)

Леся Лисак

ДЕ ЩЕ В СВІТІ?..

До крамниці з печивом входить елеґантна пані. Впевнена хода, випростувана голова й виплекане обличчя свідчать, що недостатки їй чужі. З усмішкою, притаманною справжнім дамам, вона питається продавчині: Чи у вас є несвіжі булки?

У продавчині здивовані очі: несвіже печиво купують або справжні бідаки, або скупарі. Але навіщо воно цій гарній, багатій пані? Вона виймає з-під прилавка кошик і каже: Тут є два тузені вранці спечених булок. Але вони трохи пом'яті й ми продаємо їх по два центи за штуку. Чи ви може хочете засушити їх на терту булку?

Пані всміхається: — Наш пес дуже любить булки. — Кладе на прилавок двадцять чотири центи і відходить спокійною, граціозною ходою. Булки, що їх продають за „несвіжі", пахнуть так само, як щойно спечені. І коли б як щойно спечені.І коли б не злегка придавлена шкуринка, виглядали б як свіжі. Очевидно, вони смакують так само як і ті, що її купується по вісім центів за штуку.

За пані стелиться делікатна смужка добрих парфумів. У неї, і в запах печива, раптом вплітається призабута картина: перед маґазином діпівського табору довга-предовга черга. Видають хліб. Гливкий, твердий, без ніякого смаку. Ця мізерна хлібина — це тижнева пайка. Кожний шматочок — дорогоцінний. А їй, тоді молодій дівчині, так хочеться з'їсти доброго хліба, з'їсти досхочу...

Це було давно. Тепер вона живе в Америці, працює лікаркою. Булки — по два центи за штуку, булки, які вона тоді проковтувала б з насолодою — тепер їстиме собака. Ех, коли б такі „несвіжі" булки були видавали в таборовому маґазині, яка це була б радість, яка розкіш!

Обличчя жінки покривається тінню смутку. Щось, наче викиди сумління, миготить у її очах: там, у рідному Львові, живе її сестра, теж лікарка. Коли б вона могла купити у крамниці два тузені таких булок, які тут звуться „несвіжими" (бо їх спекли вранці!) і які продаються по два центи! Та в совєтській державі, яка кричить на ввесь світ про „добробут" своїх громадян, такого не буває.

Жінка всідає до авта, щоб від'їхати до підміської вілли, де живе. Хоче рушити з місця, та їй дорогу загороджує новісенький Каділляк. За керівницею — добре вдягнений, сильний мурин. З вигляду — фабричний робітник. Жінка похитує головою: совєтська пропаґанда тільки й те робить, що розписується про „страшні кривди", які діються муринам в капіталістичній Америці. Хай приїхали б сюди, поглянули, як насправді ця „кривда" виглядає. Тут не волічуться пішком, не трясуться престарими автобусами, а їздять найдорожчими новими автами. Їздять самопевно, бо тепер дається їм перевага в усьому. Часто навіть дається їм більше прав, ніж білим людям. Приїхали б совєтські аґітатори — так щож, усе одно правди не напишуть. Збрешуть, Знайдуть якогось обдертого лінтяя, зроблять знімку й зараз по всіх газетах крик: „яка жахлива муринська доля у капіталістичному пеклі"!

У новенькому Кадилляку кілька муринських жінок. Обвантажені мішками з харчами. Аж вгинаються ноги. А в совєтських газетах тільки й мови, що про „нужду в муринському ґетто". Цікаво, чи з голоду й недоживлення людина набирає стільки зайвих фунтів ваги? Де ще є в світі люди, які часто не працюють, живуть на державний кошт і виглядають так, як оці жінки? І вдягнені вони по-модному. У них — гроші на все. Навіть на таксівки, якими відвозять харчі до дому. Бо з таким вантажем не хочеться їхати автобусом.

Жінка пробує протиснутися крізь гущу авт, які затарасували вулицю. Чи й дивуватися, що тепер трудно проїхати вулицею, якщо в кожної родини по два-три авта? Одне в чоловіка, у жінки друге, в сина чи доньки третє. І вмить пригадується недавній інцидент: до робітничої української родини приїхав у відвідини брат з України. Глянув на нову хату, на нові меблі, на два нові авта коло хати. Покликав брата в куток і стиха, щоб ніхто не чув, спитав: „Скажи щиру правду, чи це все твоє власне? Ця хата, ці два авта?" — „Ясно, що моє, а чиє ж мало б бути? — відповів брат. „Чому таке дивне питаєш"? — „Бо трудно повірити очам" — відказав гість з України. „У нас пишуть, що тут робітники живуть у страшній нужді. А ти, брате, доробився тих достатків за всього двадцять років"?

Жінка пригадує собі цю історію і знову повертається думками до сестри у Львові. Тому два роки вислала сестрі три тисячі долярів на закупівлю авта. Тому два роки, а авта ще й досі немає, ще не виготовили. І в кожному листі сестра зі Львова пише, що треба трохи почекати. Так, там навіть за американські гроші доводиться довгенько чекати на згори заплачене авто.

Жінка зупиняється перед крамницею, з якої висилається пачки на Україну. Висилає їх щомісяця. Потрібно, бо деякими речами родина користується, а дещо продають, щоб мати трохи грошей. Не було б дивно, колиб сестра у Львові не працювала лікаркою. Але те, що там заробляє лікарка, не вистачає на прожиток. А чоловік не може дістати праці, бо був репресований. І є діти, і є старенька мати. І п'ятеро їх живе одній кімнатці, а кухня — спільна з другою родиною...

На обличчі жінки глибока задума: скільки у цій багатій, вільній, прекрасній країні, є усіляких лінтяїв і дурнів, які не знають ціни всім духовим і матеріяльним добрам, які їм даються? Скільки — злочинців, які нищать і руйнують те, що для людей у совєтських країнах було б найбільшим щастям?

Яка шкода, що вони не поїдуть туди, де — справжній терор і справжні недостатки. Може, переконавшись на власній скірі, врешті зрозуміли б, що другої такої країни, як оця, немає в світі.

Д-р Михайло Данилюк

ШЛЯХОМ ПОКРАЩАННЯ СИСТЕМИ УККА

(Порядком дискусії)

(2)

Дискусія стимулює, критика вдосконалює. Це найкраще відчувають демократичні системи, на цій базі Конґрес ЗСА, судівництво, політичні партії і громадянство так завзято боронять кожну букву своєї конституції, а зокрема "Bill of Rights". Тож коли гірко критикується президента держави, уряд, парлямент, чому не можна розглянути УККА критичним оком? Не боїться західня демократія, що критика дасть „ворогам матеріяли", чому б мали боятись українські установи? До речі, з тими „матеріялами для ворогів" — це суцільна нісенітниця, розрахована на наївних патріотів, бо вороги мають кращі джерела, як наша дискусія, доказом чого може, наприклад, послужити остання „афера Добоша". Навпаки, наша дискусія дала б як ворогам, так і нашим людям куди кращий зразок демократії і нашого росту, аніж недоліків.

Відомо, окремими відірваними газетними статтями годі добиватись ґрунтової аналізи наших недоліків, що мусіли б включати соціяльне, психологічне, інтелектуальне, культурне, історичне підложжя. Для цього, крім ширше відкритих сторінок преси, треба б і відкритого форуму, а ним в першу чергу повинен би стати УККА. Коли ж він свої двері замкнув уже протягом років, він часто викликав тим не речеву дискусію, а крайнє заперечення збоку численних думаючих людей, а ще частіше — мовчанку. Це помалу, але постійно згущувало атмосферу аж до посмаку пригнічення інтелекту, хотіла цього верхівка УККА, чи ні.

Поворот до речевої і відкритої дискусії та студій виключить жовч і зневагу, привілей критики з метою шукання кращих доріг забере вітер з-під вітрил тих, які гадають, що механічним піднесенням рук під команду можна вирішити всі істини.

Один із найстарших американських демократів, Т. Джеферсон, висловився, що коли люди перебирають на себе публічне довір'я, вони стають публічною власністю. Такою власністю мав би бути УККА.

3. КОПІЯ ЗАГУБЛЕНОГО ОРИҐІНАЛУ

Хто цікавився системою УККА, знає до якоїсь міри історію його розвитку та його ґенезу. Все ж необхідно пригадати, що при творенні УККА в основу покладено принципи соборности і демократії, а по своїй формі УККА мав би бути репрезентативною централею всіх українських організацій і установ, за винятком комуністів. У плянуванні праці ця репрезентація всіх організацій мала брати до уваги три основні напрямні — репрезентацію української етнічної групи в ЗСА перед урядом, допомогу Україні в її змаганнях до волі і незалежности та організацію засобів у збереженні нашого етнічного масиву в країні нового поселення. Наголос, звичайно, ставився у перші роки на допомогу Україні, оскільки початки УККА — це період другої світової війни і час зразу після неї, коли вимоги часу і коньюнктура видавались для України особливими.

Не відкидаючи наголосу на допомогу батьківщині наших предків, Конґрес 1949 р. започатковує глибший вгляд у справи самої української громади, а період 50-их років розвиває цю проблематику, оскільки приходила нова ґенерація, назрівали свої внутрішні потреби, росла турбота за майбутнє цілого етнічного масиву. Здавалось, що крім ролі виключно репрезентації, треба розглядатись за координуючим чинником цілого життя. Цей період характерний розбудовою кипучого громадського життя по цілій країні і силою потреб усієї громади розбудовується мережа УККА. У висліді такого процесу УККА, залишаючись репрезентацією всіх організацій, перебирає також до якоїсь міри ролю організації організацій. Але в кожному випадкові, будучи верховною репрезентацією або перебираючи до якоїсь міри прероґативи централі організацій, УККА був задуманий безсумнівно соборним, демократичним й об'єднуючим всі установи, організації, групи, церковні громади, молодь і т. д. органом.

У такому світлі варто розглянути декілька характеристик УККА останніх років, щоб переконатись, наскільки він розминувся із своїм призначенням.

Хоч було в м и н у л о м у кілька поворотних точок в житті УККА, ми вибираємо яскравішу подію — IX Конґрес, який остаточно розправився із принципами демократії і соборности, творячи таким чином кризу цілої громади. Основною причиною став суто партійний момент, який уведено в УККА, що у свою чергу приніс типову у нас виключність, нетолерантність.

Беручи до уваги допомогу Україні та духове збереження своєї етнічної ідентичности, УККА мусів зберігати певні політичні моменти. Коли б на цьому закінчилось, коли б окремі політичні думки із собою дебатували, було б гаразд. Але прийшли „концепції", „лінії", які себе не стравлювали, а вслід за цим боротьба із відсутністю всякого компромісу, зокрема зі сторони однієї групи, яка вважала себе сіллю землі, а свою лінію непомильною. УККА став плацдармом розгри, установа стала м'ячем, який направлявся у точну ціль, щоб своему конкурентові „забити ґоля". Розгра перейшла у кризу, а установа в руки однієї політичної групи із гуртом пристосованців, яких ніколи не бракує, щоб їхати на возі сильнішого, творячи разом типове і, сказати б, реакційне середовище. Вживаючи букву статуту, свої власні постанови тощо, керівництво УККА вважало у дальшому вигідним звужувати круг співробітників та організацій.

Тож І ХКонґрес показав, до чого все може докотитись. Керівництво УККА влаштовано, за малими вийнятками деяких людей, які не мали іншого виходу або надіялись на поправу, у вузьку сферу впливу, накладаючи на все віночок політичної суперлятивности „лінії" однієї групи. Адже номінаційна комісія IX Конґресу не заперечить факту, що коли автор цієї статті пішов до комісії, щоб в імені численних православних громад, які на місцях співпрацювали з відділами УККА, рятувати ситуацію, йому член президії комісії заявив, що „ви, східняки і волиняки, тримайте собі УНРаду, а ми перебираємо УККА". Організований на Конґресі Комітет Громадської Єдности, який міг виконати ролю конструктивної опозиції, „закидано шапками", пропонуючи йому про людське око кілька місць, але виключно для таких кандидатів, на яких власть імущі погодяться. У висліді такої „соборности" до сотні членів органів правління вибрано двох-трьох придніпрянців, чимало організацій організацій взагалі відкинуто від участи в керівництві. Чимало із цього навіть роблено „за буквою" статуту. Ми ж думаємо, що ще ніколи буква не створила об'єднаного національного фронту. Його творив глузд і громадська зрілість.

(Далі буде)

„НОВІ ЦАРІ — РОСІЯ ЗА СТАЛІНСЬКИХ СПАДКОЄМЦІВ"

(Закінчення зі стор. 2-ої)

ши від Київської Русі через козаччину та визвольні змагання і проголошення української державности в 1918 р. і визвольні змагання УПА по нинішній підсовєтський стан. Він вірно представляє договір Хмельницького з Москвою, кажучи, що Москва зламала той договір і замість союзу накинула Україні ярмо неволі.

Дорнберґ пише: „Україна намагалась відкинути російське опікунство та стати рівним партнером з Польщею і Литвою в польському королівстві. Вислідом того була війна між Польщею та Росією, яка залишила Україну поділеною в 1667 р.

„Тридцять і вісім років пізніше гетьман Іван Мазепа ще раз пробував звільнити Україну від російського панування співпрацею з Польщею та Швецією. В 1708 р. в часі т. зв. „північної війни" Мазепа з'єднався з Карлом XII з метою увійти до Росії з півдня через Україну. Обидва були побиті Петром Великим в битві під Полтавою в 1709 р. Мазепа і досі є героєм для українських націоналістів. Зрозуміло, що росіяни уважають його негідником. „Мазепа — український зрадник", — сказала росіянка - провідниця, яка показувала мені музей і поле битви біля Полтави. „Українці завжди хотіли бути частиною Росії", — сказала вона зневажливо" (стор. 190).

Дорнберґ каже, що на початку совєтський уряд закликав до „українізації, а відтак Сталін підступно почав русифікацію України, яка прибрала жахливих форм напередодні другої світової війни.

„Справа погіршилась напередодні другої світової війни не тільки тому, що Сталін уважав росіян всеціло рішених боронити Совєтський Союз, але також тому, що з прилученням до України українських територій, які попередньо належали до Польщі, Чехо-Словаччини і Румунії, українці на тих територіях були войовничо націоналістичні і не хотіли прийняти совєтського панування.

„Іронічно, це злиття „втрачених" українських територій — південної Басарабії, північної Буковини, східньої Галичини і Карпатської України, зробили Україну — одинокою неросійською республікою, виразно найбільш життєздатною і найбільш спроможною стояти на своїх власних ногах. І українці знають це".

Деякі з них, а головно в Західній Україні, були рішені здобувати незалежність всякою ціною, включно з колябораціє з німцями. На ділі націоналістичні партизанські загони діяли в Україні (головно в Західній Україні) аж по 1952 р. Вкінці, вони розпорошились по лісах, або були знищені або депортовані російським військом. Однак їхня спадщина продовжується.

„Мені пригадали партизан не тільки в Україні, але аж в Ташкенті в Узбекістані на лавці в парку: „чи знаєте, хто був Бандера?" запитав напружено схвильований молодий українець, що розпочав розмову. Згадка про того екстреміста, українського націоналістичного провідника, якого замордував аґент совєтського КҐБ Богдан Сташинський в Мюнхені в жовтні 1959 р. вимагає найбільшої осторожности денебудь в Совєтському Союзі.

„Так, я чув про нього" — відповів я.

„Добре" — сказав він притишеним, але чисто виразним шепотом. „Я є бандерівцем. В Україні ми всі бандерівці. Ми відмовляємось бути провінцією Росії" (ст. 191-192).

Дорнберґ каже, що Україна з 47 мільйонами населення і 223 000 квадратових миль території за величиною є шостою країною Европи. Він вираховує природні багатства України та представляє індустріяльну спроможність, кажучи, що нині українці є свідомі того, що Україна являє собою.

В брошурі Інтуриста, каже автор, написано, що Україна є цілковито суверенною і незалежною", але в розмові з одним українським інтелектуалістом Дорнберґ почув: „Так, ми тепер живемо в деклярованій суверенній республіці зовсім так, як живемо в деклярованій тільки свободі і соціяльній справедливості".

На ст. 193, автор пише: „Позірно, Москва навіть заохочує до вияву української національної ідентичности через зберігання українських звичаїв і т. п. Народні пісні та танцювальні групи — вихваляється у совєтській пресі. Брошури Інтуриста та пропаґандивні журнали без перешкод випускають кольорові фотографії і поміщують „сахаринову" прозу про українські звичаї, але якщо українці спонтанно виявляють їхню культуру, без попереднього одобрення Інтуриста, Комсомолу чи міністерства культури, то це вже уважається конспіраторською затією.

„Одного літнього вечора на широкому, обсадженому деревами бульварі, Хрещатику, недалеко від Музичної Консерваторії в Києві, несподівано створився гурток і 20 молодих людей почали співати українські народні пісні. Деякі росіяни приступали і, послухавши хвилину, зневажливо казали „Ах, по украінськи. Добре, я і так не розумію того".

„Після якої півгодини цей імпромту виступ перервали. „Що вони співали?" — спитав я когось, що стояв поблизу. „Тільки деякі українські пісні" — відповів він, — „тільки українські пісні". „Як часто роблять вони це?" — запитав я. „Ох, не часто" — відповів він сумно і значуще глянув на чоловіка, який приглядався нам, та відійшов геть".

Автор не поминув також переслідуваних діячів української культури — шестидесятників. Щоб коротко і змістовно унаявнити те, чого ті українські діячі домагаються, він цитує відповідні місця з опублікованих на Заході документів Чорновола та іншої підпільної літератури. Цитує домагання Валентина Мороза та згадує імена і професії багатьох інших переслідуваних українських інтелектуалістів.

На стор. 194-ій, автор каже, що ніде інде в Совєтському Союзі сталінізм не спричинив такого спустошення у мистецтві і в науці, як в Україні. На стор. 196-ій автор пише: „Маляр Опанас Заливаха з Івано-Франківська одержав п'ять років тюрми за те, що пропонував мистецтво на „національній базі". Одного разу він заявив публічно: „Віримо, в те, що любов до своєї батьківщини не є злочином, а тільки святим обов'язком громадянина".

„Іван Дзюба заявив, що за невдоволення в Україні винна русифікація. Він назвав теперішні переслідування продовженням царських традицій".

Автор подає, за що засуджено Святослава Караванського — перекладача Байрона, Шекспіра і Кіплінґа. Автор цитує слова Караванського про жорстоку русифікацію України.

(Закінчення буде)

МИСТЕЦЬКА ҐАЛЕРІЯ В БАВНД БРУКУ

З ініціятиви відомого в українських мистецьких кругах п. Миколи Чорного з Ню Йорку, чимало українських образотворчих мистців надіслали свої праці, як дарунок на розбудову Осередку УП-Церкви в Бавнд Бруку. Випродаж частини цих картин має відбутись 24 вересня, під час урочистості посвячення новопридбаної землі, що лежить поруч з давнім мастком.

Згідно з рішенням Владики Митрополита Мстислава, значна частина картин не піде на продаж, а стане початком постійної мистецької ґалерії, що буде репрезентувати українське образотворче мистецтво поза Україною. Мистці, що довідались про цей задум Владики, радо його привітали та заповіли обдарувати ґалерію своїми працями, які б якнайкраще свідчили про їхню мистецьку творчість. Вже започатковано роботу над пристосуванням трьох заль, що їх виділено для ґалерії в головному будинку нового мастку.

Монографія д-ра Л. Луцева „Василь Стефаник — співець української землі" уже на книгарських полицях

(Закінчення з 1-ої стор.)

розглядові мистецької сторінки творів В. Стефаника, як також з'ясуванню „літературних впливів" на В. Стефаника, стверджуючи, що В. Стефаник це наскрізь самобутній оригінальний письменник і що його літературне спрямування охоплює і реалізм, і символізм і імпресіонізм. У висновках д-р Л. Луців стверджує, що Василь Стефаник не був і не може бути прихильником тієї колгоспної невільничої системи, в якій живе тепер український селянин і що його герої бажали працювати на своїй власній землі. Перу д-ра Л. Луцева, автора виданої тепер у в-ві „Свобода" монографії, належить низка статтей про В. Стефаника, друкованих ще у 1930-х рр. у Львові. У видавництві „Свободи" були видані в останніх десятиріччях ще такі монографічні праці д-ра Луцева, як „Маркіян Шашкевич" (1963), „Т. Шевченко — співець української слави і волі" (1964), „Ольга Кобилянська" (1965), „Іван Франко. Життя і творчість" (1966) та велика 654-сторінкова монографія „Іван Франко — борець за національну і соціяльну справедливість" (1967). Видана тепер монографія про Василя Стефаника завершується ще статтею від Видавництва про літературознавчу діяльність д-ра Л. Луцева, післясловом автора, як також вичерпною бібліографією та показником творів В. Стефаника і показником імен. Книжку можна замовляти у книгарні „Свобода" та в інших українських книгарнях. Ціна у у твердій оправі — 10 долярів.

Річний Успенський відпуст у Словтсбурґу

Словтсбурґ, Н. Й. — Річний Успенський відпуст відбудеться цього року в суботу і неділю, 12-го і 13-го серпня. Початок — в суботу, год. 8:00 вечора, з процесією і молебнем в ґроті.

У неділю, 13-го серпня Святі Літургії відправлятимуться що години від 6:00 до 9:00 ранку в каплиці Успення Пречистої Діви Марії і в ґроті за мир і спокій в світі і за покликання до духовного стану. О год. 10:00 ранку Преосв. Кир Иосиф Шмондюк, єпископ стемфордський, відслужить в асисті духовенства торжественну Архиєрейську Св. Літургію в намірені УкраїнськоїКатолицької Церкви і нашого народу. Відтак відбудеться благословення води і зілля.

О год. 2:30 по полудні відправлятимуть Хресну Дорогу, а о год. 3:30 молебень і благословення. Почитання реліквій Господнього Хреста буде відбуватися протягом дня в каплиці св. Иосифа і після молебня в ґроті.

Священики сповідатимуть від самого ранку й протягом цілого дня, а св. Причастя — під час усіх Св. Літургій і в каплиці Успення Пречистої Діви Марії.

Перекуска — в приступних цінах на площі, в павільйоні.

Курси української мови й літератури в Оттавському університеті

У наступному академічному році, який зачинається у вересні, відбудеться у Славістичному Відділі Оттавського Університету ряд курсів з української мови та літератури. Для студентів, що приготовляються до бакаларіяту даватимуться такі курси:

SLV 0070 Elementary Ukrainian — курс для початківців, який обіймає навчання української мови у письмі і слові від початків.

SLV 2070 Advanced Ukrainian — завданням цього курсу є удосконалення мови, правильна будова речень, правильність у писанні та читанні та збагачення словника української мови. Для вправ буде використано тексти з клясиків української літератури, переклади з однієї мови на другу та праця в мовній ляборáторії.

SLV 4071 Ukrainian Poetry — огляд української поезії з головним акцентом на творах українських клясиків XIX і XX ст.

Студенти, що приготовляються до бакаларіяту, одержать за цей курс 6 кредитів.

Вищі курси для тих, що приготовляють ступінь маґістра (М. В.) чи доктора (Ph. D.):

SLV 5975 Byzantine Period of Ukrainian Literature.

SLV 5978 Soviet Ukrainian Literature.

З огляду на спізнений реченець, прохається, вже тепер, звертатися за відповідними формулярами та додатковими інформаціями на адресу: Department of Slavic Studies, University of Ottawa. Tel. 231-2305.

В п'ятницю, 28-го липня 1972 року на серцевий атак помер член ЛВУ, ОТ України, УНКАСИ, УНК СПІЛКИ і парохії Успення Божої Матері

бл. п.

МИКОЛА ПЕТРАШКО

Прожив 58 років, уроджений в Старому Селі, повіт Любачів, Зах. Україна.

Був ініціятором й основником великого українського підприємства під назвою Безмежний Степ, в Монтреалі.

В понеділок, 31-го липня 1972 р. в церкві Успення Божої Матері в Монтреалі був відслужений похорон, до якого стали Всеч. отці: о. декан А. ЦИМБАЛЮТИН, о. д-р І. МОНЧАК і о. Я. ГАЙМАНОВИЧ. Прощальне слово виголосив о. декан. На цвинтарі попращав Покійного Миколу від української громади проф. М. АНДРУХІВ.

Потім у залі Степу відбулася жалібна трапеза, на якій знайомі і приятелі бл. п. Миколи згадували Його як солідного й дуже ввічливого приятеля, та совісного працівника. Зібрані пожертви замість квітів розподілено слідуюче: на Старечий Дім $357.00; на пресфонд: Свободи, Нашої Мети, Гомону України і Шляху Перемоги по $20.00 і на Визвольний Фонд — $20.00.

В глибокому смутку залишив Дружину Софію, Маму і Сестри в Україні.

Смерть МИКОЛИ ПЕТРАШКА, є великою втратою не тільки для дружини, але для великої української громади в Монтреалі.

УПРАВИ: ЛВУ, СТ УКРАЇНИ і УНКАСИ

Монтреаль, 1-го серпня 1972 р.

ПОДЯКА

Погружені в смутку і жалобі по несподіваній втраті нашої Найдорожчої МАТЕРІ, БАБУНІ і ПРАБАБУНІ

бл. п. МЕЛЯНІЇ ҐУЛЯЙ

що відійшла до Бога 20-го червня 1972 р., складаємо щиру подяку передусім тим Її Приятелям і Знайомим, що під час більше як 20-літнього перебування Покійної в Чікаго виявили так багато серця і прихильности — Вп. П-ству Бабякам, Миськам, Лехнюкам, Канофоцьким, Огаренкам, а також Паням Дахнівській і Стефанович і п-ству Завадовичам.

Окрему подяку висловлюємо всім названим і неназваним особам, що допомогли в улаштуванні і звеличанні похорону. Перед усім дякуємо Всеч. Отцям з парафії св. Володимира і Ольги, П. Джулинському, М. Бутринському та І. Кротецеві за відслуження похоронних відправ, зокрема о. Джулинському за прощальне слово в церкві, о. Бутринському за жалобну згадку під час поминальної тризни і пані Зиновії Левицькій, представниці Секції Еметитів при Т-ві „Самопоміч" і Гуртка Книголюбів, за прощальне слово в похоронному закладі, Тим, що несли домовину, і Тим, що вшанували пам'ять Покійної пожертвами на будову парафіяльної церкви, до якої Вона належала. Усім Їм щире спасибі.

Замість квітів на могилу нашої Мами, Родина, Приятелі і Знайомі з Трентону, зложили на Фонд „Церква в Потребі" 100.00 долярів.

Щира подяка Їм за це і нехай Бог винагородить Їх стократно.

РОМАН, НАДІЯ ҐУЛЯЙ
Син БОРИС з Родиною

У світлу пам'ять Дорогої

сл. п. Ґені Лозинської

Мами моєї синової Нусі

складаю 20.00 (двадцять) долярів на Фонд „Церква в Потребі".

Цілій Родині по такій великій втраті висловлюю моє найщиріше співчуття.

ОЛЯ ЦЕЛЕВИЧЕВА

Замість квітів на свіжу могилу

о. АНДРІЯ СТАСЮКА

складаємо 10.00 долярів на Фонд „Церква в Потребі".

Усій Родині тут і в Рідному Краю висловлюємо глибоке співчуття.

Константин і Ганна МАЗУРЕНКО

У глибокому смутку повідомляємо Українську Громаду Мінеаполісу, Приятелів і Знайомих, що в дні 31-го липня 1972 року у Мінеаполісі, після важкої недуги, відійшов у Вічність на 78-му році життя

бл. п.

ОНУФРІЙ КУЗИК

парафіяльний дяк та член церковного хору церкви Св. Архистратига Михаїла в Мінеаполісі.

ПАНАХИДУ відслужено у вівторок, 1-го серпня ц. р. у похоронному заведенні Козлика.

ПОХОРОН відбувся у середу, 2-го серпня 1972 року з церкви Св. Архистратига Михаїла, Мінеаполіс.

Дружині і Синові з родиною висловлюємо наше співчуття.

Настоятель Митроф. Протоєрей о. МИКОЛА АНТОХІЙ,
ПАРАФІЯЛЬНА УПРАВА та УПРАВА ЦЕРКОВНОГО ХОРУ
ЦЕРКВИ СВЯТОГО АРХИСТРАТИГА МИХАЇЛА

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями та Знайомими, що в понеділок, дня 17-го липня 1972 р. о год. 1:00 ночі, прийнявши Найсвятіші Тайни, відійшла у Вічність наша Найдорожча ДРУЖИНА, МАТИ та БАБУСЯ

бл. п.

СТЕФАНІЯ ЗАВАДІВСЬКА з роду КОЦАЙ

народжена 22-го березня 1903 року в Слободі Золотій на Бережанщині.

ПОХОРОН відбувся в середу, 19-го липня 1972 р. з української католицької церкви св. Иосафата на кладовище св. ап. Петра і Павла в Пармі, Огайо.

Горем прибиті:

муж — ІВАН
син ГРИГОРІЙ з дружиною АННОЮ і дітьми:
ЯРОСЛАВОМ, ІРЕНОЮ і ЛЮБОМИРОЮ
донька СОФІЯ з чоловіком ТЕОДОРОМ КРАВЦЕМ
і дітьми ТАРАСОМ, ДОРКОМ і МАРКОМ
та близча і дальша Родина в Україні і на еміграції

НЮЙОРКСЬКО-НЮДЖЕРЗСЬКИЙ ДЕКАНАТ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ в ЗСА

— запрошує —

довколишні Парафії, прицерковні і громадські Організації та всіх Українців на

УКРАЇНСЬКИЙ ПРАВОСЛАВНИЙ ДЕНЬ

ДЛЯ ВІДЗНАЧЕННЯ 984-ої РІЧНИЦІ ХРЕЩЕННЯ УКРАЇНИ

в неділю, 13-го серпня 1972 року

на площі „Українське Село" при Cedar Grove Lane
(в сусідстві Бавнд Бруку, Н. Дж.)

11 година ранку — Архиєрейську Службу Божу очолить Високопреосвященніший Митрополит МСТИСЛАВ в сослуженні Високопреосвященнішого Архиєпископа МАРКА і довколишнього Духовенства.
Службу Божу і Водосвятній Молебень співає Катедральний Хор під управою проф. В. Завітневича.

1 година дня — Українські страви, розваги для дітей. ЗАБАВА під звуки добірної оркестри.

3 година дня — МИСТЕЦЬКА ПРОГРАМА з участю молодих талантів з довколишніх громад.

4 година дня — ЗАБАВА до ...???

ВСТУП $1.00. ПАРКУВАННЯ: $1.00 ШКІЛЬНА МОЛОДЬ: Безплатно

Чистий прибуток призначений на: (1) Розбудову Осередку нашої Церкви, (2) Фонд Катедри Українознавства при Гарвардському Університеті, (3) Деканальне Сестрицтво.

АВТОБУС від Катедри св. Володимира відходить о год. 8:30 рано зі зупинкою на 2-ій Авеню при 10-ій вулиці.

КОМІТЕТ

Окружний Комітет Відділів УНСоюзу Великого Ню Йорку

влаштовує

в НЕДІЛЮ, 20-го СЕРПНЯ 1972 р.

ПРОГУЛЬКУ НА СОЮЗІВКУ

з такою програмою:

11:00 год.: СЛУЖБА БОЖА в ліску коло каплиці „Союзівки"

1:30 год.: СПІЛЬНИЙ ОБІД у великій їдальні Союзівки

3:00 год.: КОНЦЕРТ у великій, холодженій залі „Веселки", в якому візьме участь танцювальний і співочий ансамбль молоді „Союзівки"

4:30 год.: ПРОГУЛЬКА ДО ВОДОПАДУ й КУПІЛЬ, оглядини Союзівки і її гірської околиці, виграші цінних нагород для молоді.

Виїзд автобусами:

Год. 7:00 ранку з-під Старої церкви, 37-09 — 31-а Евню, АСТОРІЯ, Н.Й.

Год. 7:30 ранку: з-під Українського Нар. Дому, 140 2-га Евню, НЮ ЙОРК, Н.Й.

ВИЇЗД зі СОЮЗІВКИ: год. 7:00 вечором..

КОШТ ПРОГУЛЬКИ РАЗОМ З ОБІДОМ $8.50 від дорослих і $5.00 від дітей.

Зголошення до участи в прогульці:

В -Т-ві „ДНІСТЕР", Ню Йорк, 119 Евню „А", у пп. д-ра В. Вишиваного й Івана Пригоди, телефон: GRamercy7-1054 (год. 5:30 до 8:00 вечером) і в канцелярії адв. Івана Флиса, 98 Друга Евню, Ню Йорк, телефон: AL 4-2260 (до год. 6-ої вечером). До зголошення треба залучити чек чи вплатити готівку на кошти прогульки. Зголошення до 10-го серпня!

УКРАЇНЦІ ВЕЛИКОГО НЮ ЙОРКУ! Скористайте з виїмкової нагоди, щоб за невеличку оплату відвідати чарівну Союзівку й провести бодай одну неділю серед природи, здалеку від горячі, бруду і гамору великого міста.

ОКРУЖНИЙ КОМІТЕТ УНСОЮЗУ

ОКРУЖНИЙ КОМІТЕТ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

Округи Лігай-Велі
(LEHIGH VALLEY)

подає до відома, що

в неділю, 20-го серпня 1972 р.

— відбудеться —

ДЕНЬ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

в Нортгемптоні, Па.

на площі

LAPPAWINZO FISH & GAME PROTECTION
Northampton, Pa. Kreidesville Road

До участи в цьому Союзовому Дні запрошуємо все довколишнє Громадянство і еусідні Союзові Округи: Філядельфії, Шамокіну, Вілкес-Бері і Скрентону.

Початок о годині 1:30 по пол.

ОКРУЖНА УПРАВА

ВІСТІ ІЗ СУЖК

1. Журналістичні стипендії Спілки Українських Журналістів Канади

Управа Спілки Українських Журналістів Канади розглянула на своєму засіданні 27 липня 1972 р. подання, що надійшли до Управи в справі журналістичних стипендій на шкільний рік 1972-73. Після основного розгляду прохань вирішено одноголосно признати замість одної проголошеної в пресі стипендії — дві стипендії по $500.00 кожнаОдну стипендію признано студентці Карлтонського університету в Оттаві панні Ганнусі Грицик, яка закінчила другий рік журналістики із відзначенням і мала рекомендації від Українського Інституту св. Володимира в Торонті, Союзу Українок, Відділ в Оттаві, і д-ра С. П. Климашка, Голови КУК в Гамилтоні. Другу стипендію признано панні Ірині Макарик, яка студіює з успіхом історію літератури на торонтонському університеті і яка плянує посвятитися студіям журналістики. Ірина Макарик є активною в українських організаціях і містить свої твори в українській пресі. Панну Ірину Макарик поручив „Пласт" і президія Об'єднання Українських Письменників „Слово" в Канаді. В найближчому часі відбудеться офіційне вручення стипендій нашим двом молодим надійним студенткам.

2. Спілка Українських Журналістів Канади підтримує мистецькі видання

Управа Спілки Українських Журналістів Канади вирішила підтримоти почин комітету „ад гок" для видання творів для аматорських театрів, якому Шевченківська Фундація Канади признала одноразову дотацію в висоті $1.250.00. Першим виданням комітету буде вибір творів відомого українського письменника й основника Спілки Українських Журналістів Канади Василя Софронова-Левицького. З цією метою асигновано $250.00. Рівночасно Управа розглянула листа від управи Об'єднання Українських Письменників в Канаді „Слово" в справі дотації на видання чергового літературного збірника цієї установи і вирішила асигнувати на цю ціль суму $250.00.

3. Равт Української Преси і Радіо 1973

Почесною гостею на цьому вже традиційному Равті буде Міс Арґентини 1972-73 панна Г. Дудик із Буенос Айрес. Равт цього року відбудеться в Канадійській Кімнаті „Роял Йорк Готель" у Торонті, в суботу 10 лютого 1973. З огляду на сподівану приявність визначних гостей із канадійського політичного життя і сподівану як звичайно численну присутність українського громадянства вирішено найняти для равту найбільшу можливу залю, щоб уникнути певних незадоволень з приводу минулорічних імпрез. Ми вже тепер пригадуємо українській пресі і радіо, щоб вони заздалегідь обмірковували вибір своїх краль, що братимуть участь в цьому равті і конкурсі на Кралю Української Преси і Радіо 1973.

Як зазначено, спеціяльною атракцією Равту буде присутність українки, що виграла титул Міс Арґентини, панни Г. Дудик із Буенос Айрес. Її подорож оплачує Перше Українське Бюро Подорожей — Маркіяна Когута — Блур Тревел Ейдженсі — 1190 Блур Ст. В. Торонто. Маркіян Когут виїздить до Буенос Айрес в другій половині серпня ц. р.,щоб зробити відповідні заходи для приїзду нашої гості.

Це саме Бюро п.М. Когута жертвувало на Равт Української Преси і Радіо 1973 оплату за подорож „в невідоме" для 2 осіб, які будуть учасниками Равту. Може це буде подорож до Европи, а може до Південної Америки. Хто знає? Всі присутні на Равті мають однакову нагоду виграшу. Дальшими нагородами для учасників Равту будуть картини наших мистців М. Левицького, і І. Бельського. Можливо, що будуть ще інші нагороди.

В СССР — ТРИ ТАЄМНІ НАГОРОДИ ОРДЕНАМИ

Газета „Правда" й інші з 4-го серпня ц. р. помістили „указ" Президії Верховного Совєта СССР, без пояснення причин такої постанови: „Указом Президії Верховного Совєту СССР за мужність і самовіддані дії, проявлені під час затримання небезпечних проступників, нагороджені Крайнов А. Н. орденом „червоної зірки", а орденом „знак пошани" Черепанова Л. Г. і Пащукевич Д. Ф."

Вступайте в члени УНСоюзу!

20-річчя Години Українських Мелодій

В дні 6 серпня ц. р. проминають 20-ті роковини із дня першої передачі української радіо-телевізійної програми „Година Українських Мелодій", веденої Романом Мариновичем з Вашинґтону, Д. К. Була вона передана в середу дня 6 серпня 1952 р. о год. 10-ій вечора з радіовисильні WWRL в Ню Йорку. Проминуло 20 років тріюмфального маршу, покритого не раз терням і колючками, започаткованого в Ню Йорку з радіовисилень WWRL, WEVD, WHOM, WNYC, WPOW, WRUL, WHBI через Бриджпорт, Конн. (WNAB), Трентон (WTNJ, WTTM, WAAT), Балтимор (WFMM), Боффало, Н. Й. (WJJL), Сан Франсіско (KBRG), Чикаґо (WSBC, WEDC, Вашинґтон, Д. К. (WOL, WGTS), Фолс Черч, Вірджінія (WFAX), до Порт Джервіс (WDLC) включно.

Проминуло 20 років затяжної і наполегливої праці однієї людини, що посвячувала свій час, гроші, родинне щастя і кращі особисті можливості для боротьби за добре ім'я свого народу, за його національне і релігійне обличчя в краю і поза його межами, за його належне місце серед вільних народів світу.

Поставивши на першому місці загальне добро і не дивлячись на мале зрозуміння серед своїх, поборюючи нераз великі матеріяльні труднощі „Година українських мелодій Романа Мариновича своїми сміливими і відвертими антикомуністичними й іншими коментарями та виступами українською й англійською мовами проти ворожих сил стає в Америці, як твердить її грецька слухачка, п-і Г. Ворволякіс у листі до радіовисильні WGTS у Вашинґтоні, „гимном свободи", обороняючи право українського й інших народів і підтримуючи їх на дусі та, даючи їм хоч крихітку надії на краще майбутнє.

„Година українських мелодій не лише держить контакт з визначними американськими особистостями, як кол. президентом Айзенгавером і сучасним президентом Ніксоном, віце-президентом Еґню, губернаторами Воллесом, Рокефелером, Ріґеном, Майнером, Герриманом, сенаторами Персі, Тавером, Голдвотером, Баклі, конґресменами Бройгилом і Рариком, посадниками Імпелітері, Ваґнером і іншими, обороняючи інтереси та одночасно піддержуючи їхні заінтересування перед нашою спільнотою, але й стаючи у деяких випадках в обороні принципів диктованих розумом і правдою.

Рік 1955 започатковує нову еру — новий етап в історії „Години українських мелодій, коли вона з малими матеріяльними засобами і невеликим числом виконавців днем 11 червня 1955 р. відкриває свої телевізійні передачі з каналу 13 (WATV) в Нюарку-Ню Йорку, викликують добре враження та признання і в своїх і в чужих. Глядачі мали нагоду не тільки подивляти на екранах телевізії тоді молоді ще українські таланти Андрія Шуля, Оксану Войновську, Павлю Юсович, Романа Осадчука, тепер співачку у фільмі, радіо і телевізії Оксану Сов'як, професіоналів д-ра Зеновія Штокалка, проф. Романа Левицького, Володимира Юркевича, д-ра Бориса Базалю, проф. Вадима Кіпу, композиторів Івана Недільського, Ігоря Соневицького і Миколу Фоменка, професорів Євгенію Чапельську, Зою Маркович і Іванну Прийму, Аліцію Бучинську, Рафаїла Венке, Володимира Баб'яка, Галину Галій, Соню Сахно-Климець, Марту Кокольську, Іванну Кононів, Вероніку Цегельську, Ганну Шерей, Ізабеллу Орловську-Фоменко, Василя Мельничина, Мих. Мінського, Анатоля Радванського, Лева Рейнаровича, Михайла Робіського, Івана Самокішина, Анну Крутляк, Миколу Понеділка, Ярослава Рудакевича, Мирона і Ярославу Сурмачів та інших, квартети „Бандура", „Верховина" і „Волокити", хори „Боян" з Ню Йорку й Елизабету, „Трембіта" з Нюарку, церкви св. Духа у Брукліні та інші хори, музичні школи і танцювальні студії, ансамблі музично-вокальні і бандуристів, танцювальні групи, драматично-хореографічні гуртки, оркестри, відкриваючи їм закритий досі шлях до виступів на телевізії. У цьому поході започаткованому з WATV, русло 13, в Нюарку і WPIX з Ню Йорку та перериваному з матеріяльних причин „Година українських мелодій" прямує через Боффало (WGR), Скрентон (WNEP-WILK), Філядельфію (WVUE, WPHL, WTAF, WKBS), Чикаґо (WCIU), до Вашинґтонуну (WFAN), включно з рахунком білянсу 214 телебачень, успішно виконуючи важливу місію серед не-українського світу. В боротьбі за наші церковні привілеї — принципи „Година українських мелодій" як це мало місце в Чикаґо, виступає в слушний час в обороні правди і принципів, піддержуючи Патріярхат Української Католицької Церкви.

На цьому твердому, але одночасно сміливому шляху „Годину українських мелодій" і її керівника не злякали ніякі злобні критики, а то й погрози. Маючи на думці слова Івана Франка „Ми мусимо дати отвіт за міліони", „Година українських мелодій" з гордістю вступає у 21-ий рік існування з метою здобути ще більші осяги у її поході до відвічної правди службі для Бога і свого народу.

Н. Н.

Вступайте в члени УНСоюзу!

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

СУБОТА, 12-го СЕРПНЯ 1972 р.

CLIFTON, N.J. Місячні збори Т-ва Укр. Січ 182 Відд. о год. 1-ій по пол. в залі Укр. Правосл. Церкви, 635-655 Broad St. У зв'язку з виїздом секретаря Відділу, проситься членів прибути, щоб вибрати наступника. — Управа.

ЧИКАГО, ІЛЛ. Місячні збори Б-ва св. ап. Петра і Павла 220 Відд. о год. 7-ій веч. в приміщенні при 1915 West 51st St. Е. Влідий, секр.

НЮАРК-ІРВІНҐТОН, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Зап. Січ 371 Відд. о год. 7-ій веч. в залі УНДому в Ірвінґтоні. Проситься чл. прибути і вирівняти вкладки. — Стефанія Стеців, гол., Леся Назарук, кас., Ю. Баранюк, фін. секр.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж. Місячні збори Б-ва св. Івана Хрестителя 270 Відд. о год. 7-ій веч. в УНДомі. На порядку: організація нових членів, продаж квитків на Союзовий День, збирання чл. вкладок. Союзовий День відбудеться 10 вересня на Укр. Селі в Бавнд Вруку, Н. Дж. — В. Бутковський, рек. секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Сходини Б-ва св. Володимира 130-ий Відд. не відбудуться цієї суботи з огляду на вакаційний час. Чергові місячні сходини відбудуться 9 вересня ц. р. в приміщенні Укр. Кат. Ветеранів, 33 Іст 7-ма вул. — Ю. Юрків, секретар.

MONESSEN, Pa. Місячні збори 338 Відд. о год. 1-ій по пол. в Укр. Залі на 2-ій вул. 213 Скулмекер Аве. Проситься чл. прибути і вирівняти залеглі вкладки. — П. Янковський, предсідник, М. Куць, секретар.

НЕДІЛЯ, 13-го СЕРПНЯ 1972 р.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Місячні збори Т-ва Запор. Січ 367 Відд. о год. 1:30 по пол. в Укр.-Амер. Клюбі. Проситься чл. прибути і вирівняти залеглі вкладки. — П. Дзюба, гол., М. Лилак, кас., В. Попович, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Місячні збори С-ва Пресв. Богородиці 36 Відд. о год. 2-ій по полудні в Укр.-Амер. Клюбі, 292 Гадсон Евню. Проситься чл. пробути і вирівняти вкладки. — Марія Філяс, предс., Катерина Ярославська, касир, Марія Ковальчук, секретар.

НЮАРК, Н. Дж. Збирання місячних вкладок Т-ва ім. М. Грушевського 219 Відд. між год. 9:30-10:30 ранку в церковній залі при вул. Норман Ровд та Ірвінґтон Евню. Проситься чл. прибути та вирівняти вкладки. — Марія Юров, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Збирання членських вкладок за місяць червень від членів Т-ва Дністер 430 Відд. як слідує: в УСТ Тризуб, 13 серпня в год. 1-3 по пол.; в Укр. Домі, 23 і Бравн вул. 19 серпня, в год. 7-9 веч. Проситься вирівняти вкладки та вибрати дивідендові чеки. — Д-р І. Скальчук, гол. І. Кнігницький, секр.

ТАРЗАН, Ч. 6790. Приїздить вождь Улі з країни Буля

Клініка у Місті Тарзана. Нинішній день може стати зворотним пунктом у долі Африки, Наомі! Мусимо виявити цим гостям нашу велику пошану!

Мому батькові надзвичайно приємно відвідати тебе, Тарзане! Він представить тобі своїх менших вождів.

Маю велику честь стрінути тебе, головний вожде Улі з країни Буля.

Говорім твоєю мовою, друже Тарзане! Бог був мені ласкавий. Він дав мені хист говорити різними мовами!